

بررسی مورد-شاهدی افسردگی در بیماران مبتلا به آنژین ناپایدار قلبی

*دکتر علی طلایی^۱، دکتر امیر محمد‌هاشم اثنا عشري^۲، دکتر فاطمه محمردی^۳،

دکتر امیر رضایی اردانی^۴، دکتر مهزاد میرشجاعیان^۵

^{۱,۲}استادیار روان‌پزشکی، ^۳استادیار داخلی، ^{۴,۵}دستیار روان‌پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

خلاصه

مقدمه: افسردگی به عنوان یک عامل خطر جهت ایجاد و تشدید بیماری‌های عروقی قلب مطرح می‌باشد، هم چنین ممکن است پیامد آن‌ها بوده و در نهایت منجر به بدتر شدن پیش‌آگهی^۱، طولانی شدن درمان و افزایش هزینه‌های درمانی گردد. این مطالعه میزان علایم افسردگی را در بیماران مبتلا به آنژین ناپایدار قلبی در مقایسه با سایر بیماران بستری ارزیابی نموده است.

روش کار: در این مطالعه مقطعی و مورد-شاهدی ۱۰۰ بیمار مبتلا به آنژین ناپایدار قلبی بستری در اورژانس قلب بیمارستان قائم(عج) در سال ۱۳۸۵ از نظر میزان علایم افسردگی در مقایسه با گروه شاهد بستری غیر مبتلا به آنژین قلبی بررسی شدند. روش جمع آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه جمعیت شناختی و آزمون افسردگی بک بود. یافته‌ها به کمک روش‌های آمار توصیفی و شاخص‌های تمایل مرکزی و پراکنده‌گی و روش‌های آماری استنباطی مانند آزمون کای اسکویر و آزمون تی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: میانگین سنی بیماران قلبی $۵۹/۴ \pm ۱۱/۷$ سال بود، ۶۴% مونث و ۳۶% مذکر بودند. میزان افسردگی در گروه بیمار ($۸۱/۰$) به طور معنی داری بالاتر از گروه شاهد بود ($P=0/۰۱$). ارتباطی بین سن، جنس، تأهل، تحصیلات، شغل، سابقه‌ی فامیلی افسردگی، مصرف داروی قلبی و روان‌پزشکی و مدت ابتلا به بیماری قلبی و روان‌پزشکی، با افسردگی پیدا نشد. افرادی که رضایت از درآمد آن‌ها کم بود، به طور معنی داری میزان افسردگی پیشتری داشتند ($P=0/۰۰۶$).

نتیجه گیری: میزان علایم افسردگی به طور بارزی در افراد مبتلا به آنژین ناپایدار قلبی بستری در بیمارستان بالاتر از سایر بیماران بستری است.

واژه‌های کلیدی: آزمون افسردگی بک، آنژین ناپایدار قلبی، افسردگی، بستری

مقدمه

کم یا زیاد شدن اشتها و وزن، کاهش انرژی و خستگی زودرس، اختلال خواب، افکار مربوط به مرگ و خودکشی مشخص می‌گردد^(۱). رویدادهای استرس آمیز زندگی قوی ترین عامل پیش‌بینی کننده شروع افسردگی هستند و پژوهش‌ها نشان داده اند که تفسیر و برآورد هر فرد از رویدادهای زندگی اش اهمیت پیشتری از خود آن رویدادها دارند^(۲).

افسردگی می‌تواند یک عکس العمل معمول در مقابل بیماری‌های جدی مانند بیماری‌های قلبی باشد، به عنوان مثال افسردگی در ۲۰ درصد بیماران دچار انفارکتوس قلبی قابل مشاهده است^(۳,۴).

افسردگی یکی از شایع ترین اختلالات روان‌پزشکی می‌باشد که حدود ۱۷ درصد افراد جامعه را زمانی در طول عمر گرفتار می‌کند^(۱,۲). این اختلال با خلق افسرده، عدم احساس لذت^۱، دوری گزیدن از دوستان یا خانواده، نداشتن انگیزه و عدم تحمل شکست، علایم نباتی مانند کاهش میل جنسی،

*آدرس مولف مسئول: ایران، مشهد، بلوار حزب عاملی، میدان بوعلی، بیمارستان روان‌پزشکی ابن سينا
تلفن تماس: ۰۵۱-۷۱۱۲۷۲۲ Email: talaeia@mums.ac.ir

تاریخ وصول: ۸۷/۶/۱۵ تاریخ تایید: ۸۷/۹/۲۰

^۱. Anhedonia

قلبی بستری در اورژانس قلب بیمارستان قائم (عج) از نظر وجود علایم افسردگی و شدت آن و مقایسه با گروه شاهد غیر مبتلا به آژین ناپایدار صدری پرداخته است. بیمارانی وارد پژوهش شدند که تشخیص ابتلا به آژین ناپایدار بر اساس تشخیص دستیار تخصصی قلب بستری کننده، علایم بالینی بیمار بستری، نوار قلب و تایید متخصص قلب در روز بعد برای آن‌ها گذاشته شد. افراد گروه شاهد به طور تصادفی از بین بیماران بستری در سایر بخش‌های بیمارستان قائم (عج) که طبق مدارک موجود در پرونده و گواهی پزشک معالج مبتلا به بیماری قلبی نبوده‌اند و با روش همسان سازی^۴ با گروه مورد از نظر عوامل جمعیت شناختی شامل سن، جنس، تأهل و وضعیت استغلال انتخاب گردیدند. بیمارانی که مایل به همکاری نبودند و بیماران دارای مشکل شناختی یا طبی شدید که قادر به پاسخ‌گویی به کلیه‌ی سوالات نبودند و بیماران غیر ایرانی از بررسی کنار گذاشته شدند. به توصیه‌ی متخصص آمار جهت کم کردن تاثیر عوامل مخدوش کننده حجم نمونه شامل ۱۰۰ نفر بیمار و ۱۰۰ نفر گروه شاهد (در مجموع ۲۰۰ نفر) انتخاب گردید. رضایت تمام بیماران جهت شرکت در طرح اخذ گردید. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه‌ی بیمارانی از نمره BDI^۵ بود. PDS^۶ (BDI) پرسش‌نامه‌ای شامل ۲۱ سوال چهار جوابی است که به هر سوال از ۰ تا ۳ امتیاز اختصاص می‌یابد. این پرسش‌نامه در بررسی‌های متعددی در ایران تحت ارزیابی روایی و پایابی قرار گرفته است و خط برش آن به این صورت رائمه شده که بیمارانی که نمره BDI آن‌ها بین ۰ تا ۹ بوده نرمال، ۱۰ تا ۱۹ خفیف، ۲۰ تا ۲۹ متوسط و بیش از ۲۹ شدید در نظر گرفته شدند (۱۶، ۱۵). ابتدا مشاهدات به کمک روش‌های آمار توصیفی شامل جداول، نمودارها و شاخص‌های تمایل مرکزی و پراکندگی توصیف گردیدند، آن‌گاه مشاهدات توسط روش‌های آماری استنباطی همانند آزمون کای اسکوئر و آزمون تی به کمک نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

سندرم‌های کرونری حاد مانند آژین ناپایدار صدری به خودی خود می‌توانند بر روی عملکرد فرد، کیفیت زندگی و امید به زندگی تاثیر بگذارند و افسردگی نیز می‌تواند به عنوان یک عامل خطر برای ایجاد اختلالات کرونری قلب محسوب شود، بنا بر این یک ارتباط دوطرفه علت و معلولی بین افسردگی و سندرم‌های کرونری قابل مشاهده است (۶-۹). افسردگی هم چنین می‌تواند منجر به بدتر شدن پیش‌آگهی، طولانی شدن درمان و افزایش هزینه‌ها در این بیماران گردد (۱۰). بررسی سیریوس^۱ در دانشگاه فلوریدا نشان داد که متغیرهای روان شناختی - اجتماعی در تکرار آژین ناپایدار نقش به سزاگیری دارند (۱۱). بون هو^۲ و همکاران نشان دادند که در ۱۲ تا ۲۰ درصد کسانی که به دلایل مختلف قلبی از جمله آژین ناپایدار صدری، انفارکتوس حاد می‌کارند، عمل بای پاس قلبی و سایر موارد در بیمارستان بستری می‌شوند علایم افسردگی با شدت‌های مختلف دیده می‌شود که این رقم سه برابر جمعیت عادی جامعه است (۱۲). افسردگی چه از نوع اختلال باشد و چه علامتی بوده ولی به حد اختلال نرسیده باشد، میزان مورتالیتی و موربیدیتی حوادث قلبی عروقی را به دو برابر افزایش می‌دهد (۱۳). هم چنین طبق یک بررسی در دانشگاه دوک^۳ مشخص شده که با توجه به پیامدهای بدتر شدن آژین ناپایدار در همراهی با افسردگی، در صورت درمان افسردگی، از هزینه‌های مالی درمان قلبی کاسته شده و این یک راهبرد مقرر به صرفه به شمار می‌رود (۱۴). از آن‌جا که حجم تحقیقات انجام شده در این مورد در داخل کشور محدود به نظر می‌رسد انجام تحقیقی که میزان و شدت علایم افسردگی را در بیماران با آژین ناپایدار قلبی مشخص نماید ضروری به نظر می‌رسد، به همین دلیل بر آن شدیدم تا در مطالعه حاضر به بررسی شیوع افسردگی در بیماران با آژین ناپایدار قلبی در مقایسه با بیماران غیر مبتلا به آن پردازیم.

روش کار

مطالعه‌ی حاضر یک مطالعه‌ی مقطعی مورد-شاهدی می‌باشد که در سال ۱۳۸۵ به بررسی بیماران مبتلا به آژین ناپایدار

⁴. Matching

⁵. Beck Depression Inventory

¹. Sirios

². Bounhoure

³. Duke

میزان افسردگی مستقل از گروه‌های سنی بود و ارتباطی بین سن و افسردگی پیدا نشد ($P=0.05$ و $\chi^2=2.39$)^۱ (جدول ۱).

جدول ۱- توزیع میزان خام افسردگی در گروه‌های سنی مختلف در بیماران با آنژین ناپایدار قلبی

P	درصد افسردگی	گروه بیماران			سنی
		درصد افسردگی	مجموع	افسرده	
۰.۳۰	۸۳	۱۲	۱۰	۲	<۴۵
	۸۸	۳۵	۳۱	۴	۴۵-۵۹
	۷۵	۵۳	۴۰	۱۳	>۶۰
		۱۰۰	۶	۱۹	جمع

در مجموع گروه مورد و شاهد شدت افسردگی در زنان به طور معنی داری بالاتر بود ($P=0.01$ و $\chi^2=0.11$) اما در گروه مورد (بیماران با آنژین ناپایدار قلبی) تفاوتی بین میزان وجود افسردگی زنان (۱۱٪) با مردان (۸٪) وجود نداشت ($P>0.05$ و $\chi^2=0.07$) (جدول ۲).

جدول ۲- توزیع میزان افسردگی به تفکیک جنس در بیماران با آنژین ناپایدار قلبی

P	درصد افسردگی	گروه بیماران			جنس
		درصد افسردگی	مجموع	افسرده	
۰.۹۳	۸۰	۴۶	۴۹	۷	مرد
	۸۱	۶۴	۵۲	۱۲	زن
		۱۰۰	۸۱	۱۹	جمع

از نظر تاہل دو گروه شاهد و مورد تفاوت معنی دار نداشتند ($P>0.05$ و $\chi^2=0.142$). هیچ فرد مجردی در دو گروه وجود نداشت. میزان افسردگی مستقل از وضعیت تاہل بود و ارتباط معنی داری وجود نداشت ($P>0.05$)^۲ (جدول ۳).

جدول ۳- توزیع میزان افسردگی به تفکیک وضعیت تاہل در بیماران با آنژین ناپایدار قلبی

P	درصد افسردگی	گروه بیماران			وضعیت
		درصد افسردگی	مجموع	افسرده	
۰.۵۳	۸۰	۸۲	۶۶	۱۶	متاہل
	۸۳	۱۸	۱۵	۳	بیوه یا مطلقه
		۱۰۰	۸۱	۱۹	مجموع

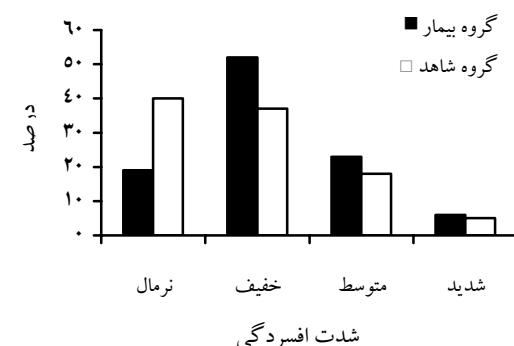
^۱. Chi-square Test

^۲. Fisher's Exact test

نتایج

تعداد ۲۰۰ نفر مورد و ۱۰۰ نفر گروه شاهد) وارد مطالعه شدند. میانگین سنی در گروه مورد $۵۹/۴\pm ۱۱/۷$ سال و در گروه شاهد $۵۶/۴\pm ۱۳/۸$ سال بود. تفاوت معنی داری بین میانگین سن در دو گروه وجود نداشت ($P=0.09$). از نظر نسبت جنسی، دو گروه شاهد (۵۸٪ مونث) و مورد (۶۴٪ مونث) همگن بودند ($P=0.05$ و $\chi^2=0.75$). میانگین سنی، سطح تحصیلات، وضعیت تاہل، شغل، میزان رضایت از درآمد و سابقه‌ی فامیلی افسردگی نیز در دو گروه تفاوت معنی دار نداشتند ($P>0.05$).

میزان افسردگی در گروه مورد (۸٪) به طور معنی داری بالاتر از گروه شاهد (۶٪) بود ($P=0.01$ و $\chi^2=10/6$). اگر افسردگی خفیف را در نظر نگیریم میزان افسردگی در گروه بیمار و شاهد به ترتیب ۲۹ و ۲۳ درصد خواهد بود که در این حالت هم تفاوت معنی دار بین دو گروه وجود دارد ($P<0.05$) (نمودار شماره ۱).

نمودار ۱- مقایسه‌ی توزیع شدت افسردگی در گروه‌های بسترهای مبتلا به آنژین ناپایدار قلبی و بیماران غیر مبتلا به آن در بیمارستان قائم (عج) مشهد در سال ۸۵

میانگین مدت ابتلا به بیماری قلبی در گروه مورد $۵۶/۴\pm ۶۵/۵$ ماه بود. در گروه بیماران مبتلا به آنژین صدری ناپایدار از نظر مدت ابتلا به بیماری قلبی در بین گروه افسرده و غیرافسرده تفاوت معنی داری وجود نداشت ($P=0.16$) و نیز در گروه‌های مختلف از نظر شدت افسردگی (خفیف، متوسط، شدید) میانگین مدت ابتلا به بیماری قلبی با آنوازاً تفاوت معنی داری را نشان نداد ($P>0.05$).

نایابدار قلبی)، توزیع شدت و میزان افسردگی مستقل از سابقه فامیلی بود و ارتباط معنی داری وجود نداشت ($P=0.05$ و $\chi^2=10$). (جدول ۶).

جدول ۶- توزیع شدت و میزان افسردگی به تفکیک سابقه

سابقه خانوادگی افسردگی			
مجموع	نادرد	دارد	گروه بیماران
۱۹	۱۳	۶	سالم
۵۲	۳۳	۱۹	خفیف
۲۳	۱۵	۸	متوسط
۶	۵	۱	شدید
۱۰۰	۶۶	۳۴	مجموع
	۸۰	۸۲	درصد افسردگی
$P=0.79$			

سطح تحصیلات دو گروه مورد و شاهد تفاوت معنی داری نداشت ($P=0.05$ و $\chi^2=2.61$). میزان افسردگی مستقل از سطح تحصیلات بود و ارتباطی وجود نداشت ($P=0.05$ و $\chi^2=1.15$). (جدول ۴).

جدول ۴- توزیع میزان افسردگی به تفکیک سطح تحصیلات در بیماران با آژین نایابدار قلبی

سطح تحصیلات				
گروه بیماران	بی ساد	ابتدایی	بالاتر	مجموع
سالم	۱۰	۵	۴	۱۹
افسرد	۴۳	۲۸	۱۰	۸۱
مجموع	۵۳	۳۳	۱۴	۱۰۰
درصد افسردگی	۸۱	۸۴	۸۵	$P=0.56$

صرف داروی قلبی به طور کاملاً معنی داری در گروه شاهد کمتر بوده است ($P<0.001$ و $\chi^2=13.54$). میزان افسردگی مستقل از صرف داروی قلبی بود و ارتباطی وجود نداشت ($P=0.05$ و $\chi^2=1.76$).

صرف داروی روان پزشکی در دو گروه شاهد و مورد یکسان بود ($P=0.05$ و $\chi^2=0.04$). میزان افسردگی مستقل از صرف داروی روان پزشکی بود و ارتباطی وجود نداشت ($P>0.05$). تمامی بیماران در گروه مورد (بیماران با آژین) نایابدار قلبی)، سابقه بستری به علت بیماری قلبی را ذکر کرده‌اند، بنا بر این بررسی آماری در این رابطه به دلیل توزیع نامناسب داده‌ها امکان پذیر نیست. هم چنین فقط ۳ نفر (٪۳) در گروه مورد (بیماران با آژین نایابدار قلبی)، سابقه بستری روان پزشکی داشته‌اند در حالی که در گروه شاهد هیچ مورد بستری به دلیل بیماری روان پزشکی ذکر نشده است، بنا بر این به دلیل تعداد بسیار کم داده‌ها در این زمینه، بررسی آماری مقدور نیست.

بحث

در تحقیقات گذشته اشاره شده است که افسردگی می‌تواند به عنوان یک ریسک فاکتور برای ایجاد اختلالات کرونری قلب باشد (۱۷). مطالعات دقیق تر نشان داد که افسردگی تنظیم خودکار قلب، التهاب‌های ساب کرونیک، کارکرد اندوتیال

به دلیل توزیع نامناسب داده‌ها، بررسی استقلال آماری میزان افسردگی از نوع شغل مقدور نبود بنا بر این در مرحله‌ی بعد به دلیل فراوانی زیاد افراد خانه دار، اقدام به بررسی ارتباط بین خانه دار بودن (٪۶۰ کل بیماران) و میزان افسردگی در گروه مورد (بیماران با آژین نایابدار قلبی) نمودیم که مستقل از یکدیگر بودند و ارتباط معنی داری وجود نداشت ($P=0.31$). در بررسی ارتباط بین افسردگی با رضایت از درآمد در گروه بیماران قلبی، افرادی که رضایت از درآمد آن‌ها کم بود به طور معنی داری میزان افسردگی بیشتری داشتند ($P=0.006$ و $\chi^2=10.14$). (جدول ۵).

جدول ۵- توزیع میزان افسردگی به تفکیک وضعیت درآمد در بیماران با آژین نایابدار قلبی

وضعیت درآمد در بیماران				
گروه بیماران	کمتر از درآمد	در حد درآمد	کمتر از درآمد	مجموع
سالم	۱	۷	۱۱	۱۹
افسرد	۳۶	۱۷	۲۸	۸۱
مجموع	۳۷	۲۴	۳۹	۱۰۰
درصد افسردگی	۹۷	۹۰	۷۰	۷۱
$P=0.006$				

سابقه خانوادگی افسردگی در دو گروه شاهد و مورد تفاوتی نداشت ($P=0.02$ و $\chi^2=0.08$). در گروه مورد (بیماران با آژین

خانم ها نسبت به آقایان قابل توجیه می باشد. سندروم های افسردگی در زنان چندین برابر مردان دیده شده است (۱). در ارتباط با سوابق قبل از بستری در مطالعه‌ی ما ارتباط معنی داری بین میزان افسردگی و میزان رضایت از درآمد وجود داشت که تنها در محدودی از آن ها به تاثیر مثبت این موارد اشاره شده است (۲۰).

در این مطالعه فاکتورهای مداخله گری که می تواند هم در ایجاد افسردگی و هم در بیماری های عروق کرونر قلب موثر باشد از جمله دیابت و بیماری های کلژن واسکولر و برخی از داروهای بیماران قلبی که در ایجاد افسردگی نقش دارند در نظر گرفته نشده است (۲). بنا بر این برای به دست آوردن نتایج دقیق تر و بررسی ارتباط متقابل افسردگی و بیماری های قلبی مطالعات بیشتر پیشنهاد می گردد.

از آن جا که در این پژوهش به بررسی علائم افسردگی پرداخته شده است توصیه می شود در مطالعات بعدی از مصاحبه‌ی تشخیصی و آزمون های کامل تر در این زمینه استفاده شود. در این تحقیق مقطعی به ارزیابی میزان های شدت افسردگی در مقطع زمانی مطالعه در بیماران مورد و شاهد پرداخته شده است و ارتباط علی معمولی بین افسردگی و مشکلات طبی کارماهی مطالعات بعدی باستانی قرار گیرد. با توجه به نتایج این تحقیق هم چون سایر مطالعات رقم ابتلا به افسردگی در بیماران مبتلا به آنژین ناپایدار بستری شده در بیمارستان به طور معنی داری بالاتر از جمعیت عادی است، این رقم در این مطالعه تقریباً ۱/۵ برابر جمعیت عادی جامعه است بنابر این به نظر می رسد افسردگی نیز جزو ریسک فاکتورهای مهم بیماری های قلبی عروقی قرار می گیرد (۲۵).

تشکر و قدردانی

از زحمات سرکار خانم دکتر مشتاق که در انجام این پژوهش ما را یاری کردنده کمال تشکر را داریم. پژوهشگران جهت انجام این مطالعه از بودجه‌ی خاصی استفاده نکردند و این تحقیق با منافع شخصی نویسنده‌گان ارتباطی نداشته است.

قلب و عروق، کارکردهای پلاکتی و سطح اسیدهای چرب امگا تری را نیز تحت تاثیر قرار می دهد (۱۸). بنا بر این مانند دیابت و کاهش فعالیت بدنی و یا افزایش وزن، افسردگی نیز جزو ریسک فاکتورهای بیماری‌های قلبی عروقی قرار می گیرد و چه بسا از برخی از آن ها مهم تر هم باشد (۱۹). در مقایسه با مطالعات مشابه، میانگین سنی در بیماران مبتلا به آنژین ناپایدار در بررسی ما $59/4 \pm 11/7$ سال بود که این رقم در سایر مطالعات نیز مشابه و اکثرا بیماران در دهه ۵۰ و ۶۰ تحت بررسی قرار گرفته‌اند (۲۱، ۲۰). با توجه به سن شیوع بیماری‌های قلبی و نمونه گیری از بیماران بستری در بخش قلب این نکته قابل انتظار نیز بود.

میزان افسردگی در جمعیت مبتلا به حوادث قلبی عروقی را در اکثر مطالعات حدود ۱۵ تا ۲۰٪ بیان کرده بودند و در برخی مطالعات تا حدود ۴۰٪ نیز تعیین شده است (۲۰-۲۲). رقم افسردگی تعیین شده در مطالعه‌ی ما بسیار بالا و در حدود ۸۱٪ بوده است که این امر با توجه به شیوع افسردگی در حدود ۶۰٪ افسردگی در جمعیت شاهد که آن هم بالا است می تواند صحیح باشد. علت تفاوت میزان شیوع افسردگی با سایر مطالعات این است که در سایر مطالعات فقط موارد متوسط و شدید افسردگی بر اساس آزمون افسردگی بک را در آمار شیوع لحظه کرده اند حال آن که در مطالعه‌ی ما نمرات بالای ۹ از آزمون بک همه در این بازه قرار گرفته‌اند و اگر بخواهیم فقط افراد دارای نمرات متوسط و شدید را به حساب بیاوریم اعداد ما به حدود ۳۰٪ در گروه بیمار و ۲۳٪ در گروه شاهد می‌رسد که در این حالت مشابه با سایر مطالعات می گردد. در این مطالعه میزان افسردگی مستقل از سن بود حال آن که در برخی مطالعات ارتباط سن با افسردگی رابطه‌ی مستقیم (۹) و در برخی دیگر ارتباط معکوس داشت (۱۸).

در اکثر مطالعات نسبت زنان مبتلا به افسردگی بالاتر از مردان بود و شدت افسردگی نیز در زنان بیشتر بوده است (۲۰، ۱۸)، در مطالعه‌ی ما نیز در مجموع میزان افسردگی در زنان بیشتر بوده است. این نکته با توجه به شیوع کلی بالاتر افسردگی در

References

1. Sadock BJ, Sadock VA. Kaplan and Sadock's synopsis of psychiatry: Behavioral sciences/clinical psychiatry. 10th ed. Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins; 2007: 528.
2. Shapiro P. Psychological factors affecting medical conditions. In: Sadock BJ, Sadock VA. (editors). Comprehensive textbook of psychiatry. 8th ed. Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins; 2005: 2136.
3. Chen ML, Chang HK, Yeh CH. Anxiety and depression in Taiwanese cancer patients with and without pain. *J Adv Nurs* 2000; 32(4): 944-51.
4. Lesperance F, Frasure-Smith N, Talajic M. Major depression before and after myocardial infarction: Its nature and consequences. *Psychosom Med* 1996; 58: 99-110.
5. Schleifer SJ, Macari-Hinson MM, Coyle DA. The nature and course of depression following myocardial infarction. *Arch Intern Med* 1989; 149: 1785-9.
6. Spertus J. Selecting end points in clinical trials: What evidence do we really need to evaluate a new treatment? *Am Heart J* 2001; 142: 745-7.
7. Tsevat J, Dawson NV, Wu AW, Lynn J, Soukup JR, Cook EF, et al. Health values of hospitalized patients 80 years or older. HELP Investigators. *JAMA* 1998; 279: 371-5.
8. Rumsfeld JS. Health status and clinical practice: When will they meet? *Circulation* 2002; 106: 5-7.
9. Beinart SC, Sales AE, Spertus JA, Plomondon ME, Every NR, Rumsfeld JS. Impact of angina burden and other factors on treatment satisfaction after acute coronary syndromes. *Am Heart J* 2003; 146: 646-52.
10. Parashar A. Time course of depression and outcome of myocardial infarction. *Arch Intern Med* 2006; 166(18): 2035.
11. Sirios BC. Biomedical and psychological predictors of angina frequency. *J Behav Med* 2003; 26(6): 535-51.
12. Bounhoure JP, Galinier M, Curnier D, Bousquet M, Bes A. Influence of depression on the prognosis of cardiovascular diseases. *Bull Acad Natl Med* 2006; 190(8): 1723-31.
13. Connor CM. Pharmacoeconomic analysis of sertraline treatment of depression in U.A patient. *J Clin Psychiatry* 2005; 66(3): 346-52.
14. Frasure-Smith N, Lespérance F. [Depression and coronary artery disease]. *Herz* 2006; 31(3): 64-8. (German)
15. Ghassemzadeh H, Mojtabai R, Karamghadiri N. Psychometric properties of a Persian-language version of the Beck depression inventory-2nd ed: BDI-II-Persian. *Depress Anxiety* 2005; 21(4): 185-92.
16. Tashakkori A, Barefoot B, Mehryar AH. What does the Beck depression inventory measure in college students? *J Clin Psychol* 1989; 45(4): 595-602.
17. Perez GH, Nicolau JC, Romano BW, Laranjeira R. Depression and acute coronary syndromes: Gender-related differences. *Arq Bras Cardiol* 2005; 85(5): 319-26.
18. Wenger NK, Krumholz HM, Amin A, Weintraub WS. Time course of depression and outcome of myocardial infarction. *Arch Intern Med* 2006; 166(18): 2035-43.
19. Dias CC, Mateus PS, Mateus C, Bettencourt N, Santos L, Adão L. Acute coronary syndrome and depression. *Rev Port Cardiol* 2005; 24(4): 507-16.
20. Glassman AH, Callif RM, Swedberg K, Schwartz P, Harrison WM, Barton D. Sertraline treatment of major depression in patients with acute MI or unstable angina. *JAMA* 2003; 290(8): 1025-6.
21. Amin AA, Jones AM, Nugent K, Rumsfeld JS, Spertus JA. The prevalence of unrecognized depression in patients with acute coronary syndrome. *Am Heart J* 2006; 152(5): 928-34.
22. Zeng W, Ma H, Liang Q, Dong Y, Ye H, Zhang Y. [The influence of antidepressive therapy on short-term prognosis in elderly patients with unstable angina and depression]. *Zhonghua Nei Ke Za Zhi* 2001; 40(12): 809-10. (Chinese)
23. Gen J. Persistent depression affects adherence to secondary prevention behaviors after acute coronary syndromes. *J Gen Intern Med* 2006; 9: 202-8.